

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 7. aprila 2022*

„Predhodno odločanje – Pomoči, ki jih dodelijo države – Shema pomoči za gradnjo malih hidroelektrarn – Alpska in planinska zatočišča, ki niso priključena na električno omrežje – Odobritev s strani Evropske komisije – Iztek“

V združenih zadevah C-102/21 in C-103/21,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen (upravno sodišče, avtonomni oddelek za pokrajino Bolzano, Italija), z odločbama z dne 9. februarja 2021, ki sta na Sodišče prispeli 18. februarja 2021, v postopkih

KW (C-102/21),

SG (C-103/21)

proti

Autonome Provinz Bozen,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi S. Rodin, predsednik senata, J.-C. Bonichot (poročevalec), sodnik, in O. Spineanu-Matei, sodnica,

generalna pravobranilka: L. Medina,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za KW St. Pittracher in H. Wild, Rechtsanwälte,
- za SG M. Durnwalder, Rechtsanwalt,
- za Evropsko komisijo A. Bouchagiar, C. Kovács in C-M. Carrega, agenti,

* Jezik postopka: nemščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 107(3)(c) PDEU in člena 20 Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL 2015, L 248, str. 9) ter Sklepa Komisije C(2012) 5048 final z dne 25. julija 2012 o državni pomoči SA.32113 (2010/N) Italija: Shema pomoči za varčevanje z energijo, sisteme daljinskega ogrevanja in elektrifikacijo odročnih območij v regiji Zgornje Poadižje/Južna Tirolska (UL 2013, C 1, str. 7) (v nadaljevanju: sklep Komisije z dne 25. julija 2012).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med osebo KW (zadeva C-102/21) in osebo SG (zadeva C-103/21) ter Autonome Provinz Bozen (avtonomna pokrajina Bolzano, Italija) glede vračila pomoči za gradnjo mikro hidroelektrarn, ki jih je ta pokrajina dodelila na podlagi sheme pomoči, odobrene s sklepom Komisije z dne 25. julija 2012 (v nadaljevanju: sporna shema pomoči).

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (EU) št. 651/2014

- 3 Člen 41 Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 [PDEU] (UL 2014, L 187, str. 1), naslovljen „Pomoč za naložbe za spodbujanje energije iz obnovljivih virov“, določa:

„1. Pomoč za naložbe za spodbujanje energije iz obnovljivih virov je združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3) Pogodbe ter je izvzeta iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) Pogodbe, če so izpolnjeni pogoji iz tega člena in poglavja I.

[...]

7. Intenzivnost pomoči ne presega:

(a) 45 % upravičenih stroškov, če so upravičeni stroški izračunani na podlagi točke (6)(a) ali (b);

(b) 30 % upravičenih stroškov, če so upravičeni stroški izračunani na podlagi točke (6)(c).

8. Intenzivnost pomoči se lahko poveča za 20 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno malim podjetjem, in za 10 odstotnih točk za pomoč, dodeljeno srednjim podjetjem.

[...]“

Uredba 2015/1589

4 V uvodni izjavi 28 Uredbe 2015/1589 je navedeno:

„Zloraba pomoči lahko vpliva na delovanje notranjega trga z učinki, ki so podobni učinkom nezakonite pomoči in bi jih zato bilo treba obravnavati po podobnih postopkih. Za razliko od nezakonite pomoči je pomoč, ki bi lahko bila zlorabljena, tista pomoč, ki jo je predhodno odobrila Komisija. Zato Komisija ne bi smela uporabljati odredbe o vračilu za zlorabljeno pomoč.“

5 Člen 1 Uredbe 2015/1589, naslovljen „Opredelitve“, določa:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

(b) ‚veljavna pomoč‘ pomeni:

[...]

(ii) odobreno pomoč, to je sheme pomoči in individualno pomoč, ki sta jo odobrila Komisija ali Svet;

[...]

(c) ‚nova pomoč‘ pomeni vso pomoč, to je sheme pomoči in individualno pomoč, ki ni veljavna pomoč, vključno s spremembami veljavne pomoči;

[...]

(f) ‚nezakonita pomoč‘ pomeni novo pomoč, ki se izvaja v nasprotju s členom 108(3) PDEU;

(g) ‚zloraba pomoči‘ pomeni pomoč, ki jo upravičenec uporabi v nasprotju s sklepom, sprejetim na podlagi člena 4(3) ali člena 7(3) ali (4) Uredbe [Sveta] (ES) št. 659/1999 [z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339)] ali člena 4(3) ali člena 9(3) ali (4) te uredbe;

[...]“

6 Člen 4(3) te uredbe, naslovljen „Predhodni pregled uradne priglasitve in sklepov Komisije“, določa:

„Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da ni dvomov o združljivosti prijavljenega ukrepa z notranjim trgom, kolikor sodi na področje uporabe člena 107(1) PDEU, odloči, da je ukrep združljiv z notranjim trgom (v nadaljnjem besedilu: sklep o nenasprotovanju). V sklepu se navede, katera izjema na podlagi [Pogodbe o delovanju Evropske unije] je bila uporabljena.“

7 Člen 13(2) navedene uredbe, naslovljen „Odredba o začasnem odlogu ali začasnem vračilu pomoči“, določa:

„Komisija lahko, potem ko zadevni državi članici omogoči, da predloži svoje pripombe, sprejme sklep, ki od države članice zahteva, da se začasno vrne vsa nezakonita pomoč, dokler Komisija ne odloči

o združljivosti pomoči z notranjim trgov (v nadaljnjem besedilu: odredba o vračilu), če so izpolnjena vsa naslednja merila [...]

[...].“

8 Člen 16(1) iste uredbe, naslovljen „Vračilo pomoči“, določa:

„Če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč (v nadaljnjem besedilu: sklep o vračilu). Komisija ne zahteva vračila pomoči, če bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Unije.“

9 Člen 20 Uredbe 2015/1589, naslovljen „Zloraba pomoči“, določa:

„Brez poseganja v člen 28 lahko Komisija v primerih zlorabe pomoči začne formalni postopek preiskave na podlagi člena 4(4). Smiselno se uporabljajo členi 6 do 9, 11 in 12, člen 13(1) ter členi 14 do 17.“

Italijansko pravo

10 Sporna shema pomoči temelji na Landesgesetz nr. 9 – Bestimmungen im Bereich der Energieinsparung, der erneuerbaren Energiequellen und des Klimaschutzes (deželni zakon št. 9 o določbah s področja varčevanja z energijo, energije iz obnovljivih virov in varovanja podnebja) z dne 7. julija 2010, ki med drugim določa dodelitev pomoči v višini do 80 % naložbenih stroškov za gradnjo mikro hidroelektrarn za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije za lastno oskrbo, če priključitev na električno omrežje zaradi geografskega položaja ni mogoča brez ustreznih tehničnih in finančnih naporov.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

11 Italijanska republika je 17. decembra 2010 Komisiji priglasila sporno shemo pomoči na podlagi člena 108(3) PDEU. Komisija je s sklepom z dne 25. julija 2012 to shemo odobrila.

Zadeva C-102/21

12 Oseba KW je lastnica alpskega pašnika na gorskem območju avtonomne pokrajine Bolzano, ki zaradi geografskega položaja ni priključen na javno električno omrežje.

13 Avtonomna pokrajina Bolzano je z odlokom z dne 29. januarja 2018 osebi KW na podlagi sporne sheme pomoči dodelila pomoč v višini 144.634 EUR, kar ustreza 80 % upravičenih stroškov projekta gradnje mikro hidroelektrarne, namenjene njeni osebni oskrbi.

14 Nato je avtonomna pokrajina Bolzano osebo KW obvestila, da ker se je sporna shema pomoči iztekla 31. decembra 2016, mora biti dodelitev pomoči za njen projekt v skladu z Uredbo št. 651/2014, ki dovoljeno raven pomoči omejuje v višini 65 % upravičenih stroškov.

15 Avtonomna pokrajina Bolzano je z odlokom z dne 27. januarja 2020 delno preklicala svojo odločitev o odobritvi pomoči osebi KW in znesek te pomoči na podlagi Uredbe št. 651/2014 znižala na 113.257,09 EUR.

- 16 Avtonomna pokrajina Bolzano je 14. februarja 2020 od osebe KW zahtevala vračilo zneska pomoči, prejetega kot presežek, skupaj z obrestmi.
- 17 Oseba KW je pri Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen (upravno sodišče, avtonomni oddelek za pokrajino Bolzano, Italija), vložila tožbo za razveljavitev teh ukrepov.
- 18 To sodišče meni, da se v sporu o glavni stvari postavlja vprašanje, ali pomoč, dodeljena osebi KW, pomeni „obstoječo“ pomoč v smislu prava Unije o državnih pomočeh. Za odgovor na to vprašanje naj bi bilo treba ugotoviti, ali je na dan odobritve te pomoči odobritev sporne sheme pomoči, ki izhaja iz sklepa Komisije z dne 25. julija 2012, še veljala.
- 19 Predložitveno sodišče meni, da v nasprotnem primeru pomoč, dodeljena osebi KW, pomeni zlorabo pomoči in da bi bilo treba torej ugotoviti, ali je treba člen 20 Uredbe št. 2015/1589 razlagati tako, da bi morala njeno vračilo zahtevati Komisija.
- 20 Dodaja, da bi bilo treba preučiti tudi, ali je pomoč, dodeljeno osebi KW, mogoče šteti za združljivo z notranjim trgov na podlagi člena 107(3)(c) PDEU.
- 21 V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen (upravno sodišče, avtonomni oddelek za pokrajino Bolzano), prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je pomoč, ki je bila odobrena s [s]klepom Komisije [z dne 25. julija 2012] v obsegu 80 odstotkov za gradnjo mikro hidroelektrarn za pridobivanje električne energije za lastne potrebe iz obnovljivih virov energije v korist planinskih koč in zatočišč na območju visokogorja, pri katerih priključitev na električno omrežje brez ustreznega tehničnega in finančnega vložka ni izvedljiva, potekla 31. decembra 2016?
2. Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:
- (a) Ali je treba člen 20 Uredbe [2015/1589] razlagati tako, da mora v primeru zlorabe pomoči pred ukrepanjem državnih organov Komisija izdati sklep o vračilu?
- (b) Ali je navedena pomoč združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(c) PDEU, saj je namenjena pospeševanju razvoja nekaterih gospodarskih območij, ali pa lahko izkrivlja konkurenco in prizadene trgovino med državami članicami?“

Zadeva C-103/21

- 22 Oseba SG je lastnica alpskega pašnika na gorskem območju avtonomne pokrajine Bolzano, ki zaradi geografskega položaja ni priključen na javno električno omrežje.
- 23 Avtonomna pokrajina Bolzano je z odlokom z dne 31. avgusta 2018 osebi SG na podlagi sporne sheme pomoči dodelila pomoč v višini 115.011 EUR, kar ustreza 80 % upravičenih stroškov projekta gradnje mikro hidroelektrarne, namenjene njeni osebni oskrbi.
- 24 Avtonomna pokrajina Bolzano je z odlokom z dne 27. aprila 2020 odločitev o dodelitvi pomoči osebi SG delno preklicala, ker se je sporna shema pomoči iztekla 31. decembra 2016. Ponovno je izračunala znesek pomoči, ki jo je oseba SG lahko zahtevala na podlagi meril za dodelitev, določenih z Uredbo št. 651/2014, in od osebe SG zahtevala vračilo preveč plačanega zneska, in sicer 22.406,80 EUR skupaj z obrestmi.

- 25 Oseba SG je pri Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen (upravno sodišče, avtonomni oddelek za pokrajino Bolzano), vložila tožbo za razveljavitev teh ukrepov.
- 26 To sodišče meni, da se v zadevi postavljajo enaka pravna vprašanja kot v zadevi C-102/21.
- 27 V teh okoliščinah je Verwaltungsgericht, Autonome Sektion für die Provinz Bozen (upravno sodišče, avtonomni oddelek za pokrajino Bolzano), prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je pomoč, ki je bila odobrena s [s]klepom Komisije [z dne 25. julija 2012] v obsegu 80 odstotkov za gradnjo mikro hidroelektrarn za pridobivanje električne energije za lastne potrebe iz obnovljivih virov energije v korist planinskih koč in zatočišč na območju visokogorja, pri katerih priključitev na električno omrežje brez ustreznega tehničnega in finančnega vložka ni izvedljiva, potekla 31. decembra 2016?
2. Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:
- (a) Ali je potem treba dodatno preizkusiti, ali je treba člen 20 Uredbe [2015/1589] razlagati tako, da mora v primeru zlorabe pomoči pred ukrepanjem državnih organov Komisija izdati sklep o vračilu?
- (b) Ali je treba preizkusiti, ali je navedena pomoč v smislu člena 107(3)(c) PDEU združljiva z notranjim trgovom, saj je namenjena pospeševanju razvoja določenih gospodarskih območij, oziroma ali lahko izkrivlja konkurenco in prizadene trgovino med državami članicami?“

Združitev zadev C-102/21 in C-103/21

- 28 Zadevi C-102/21 in C-103/21 sta bili s sklepom predsednika Sodišča z dne 17. marca 2021 združeni za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

- 29 Najprej je treba poudariti, da vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, izhajajo iz premise, da sta pomoči iz postopkov v glavni stvari državni pomoči v smislu člena 107(1) PDEU in da sta poleg tega deloma v skladu z Uredbo št. 651/2014. Kaže tudi, da to sodišče izhaja iz načela, da se zanj ne uporablja pravilo *de minimis*, kar mora preveriti navedeno sodišče.

Prvo vprašanje

- 30 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v zadevah C-102/21 in C-103/21 v bistvu sprašuje, ali je odobritev sporne sheme pomoči, ki izhaja iz sklepa Komisije z dne 25. julija 2012, še vedno veljala, ko je avtonomna pokrajina Bolzano osebama KW in SG dodelila pomoči (v nadaljevanju: pomoči iz postopkov v glavni stvari).

- 31 V točki 2.2 sklepa Komisije z dne 25. julija 2012, naslovljeni „Trajanje in proračun“, je pojasnjeno, da bo na podlagi sporne sheme pomoči v „obdobju 2011–2016“ dodeljen skupni znesek 187,25 milijona EUR. Poleg tega je v povzetku tega sklepa, objavljenem v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 4. januarja 2013, navedeno, da je „trajanje“ navedene sheme določeno do 31. decembra 2016.
- 32 Iz tega izhaja, da od 1. januarja 2017 sporna shema pomoči s sklepom Komisije z dne 25. julija 2012 ni bila več odobrena.
- 33 Poleg tega je iz spisa, ki je na voljo Sodišču, razvidno, da Komisija po tem datumu te sheme pomoči ni ponovno odobrila.
- 34 Prav tako ni sporno, da je avtonomna pokrajina Bolzano pomoči iz postopkov v glavni stvari dodelila po 31. decembru 2016.
- 35 Zato je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da odobritev sporne sheme pomoči, ki izhaja iz sklepa Komisije z dne 25. julija 2012, ni več veljala, ko je avtonomna pokrajina Bolzano dodelila pomoči iz postopkov v glavni stvari.

Drugo vprašanje

- 36 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v zadevah C-102/21 in C-103/21 v bistvu sprašuje, ali je treba člen 20 Uredbe 2015/1589 razlagati tako, da mora v primeru zlorabe pomoči Komisija od države članice zahtevati izterjavo te pomoči.
- 37 Kot je trdila Komisija, je treba poudariti, da individualne pomoči, ki so bile na podlagi sheme pomoči dodeljene po izteku sklepa Komisije o odobritvi te sheme, ne pomenijo „zlorabe pomoči“ v smislu člena 1(g) Uredbe 2015/1589.
- 38 Člen 1(g) Uredbe 2015/1589 se namreč nanaša na položaje, v katerih upravičenec pomoč uporabi v nasprotju s sklepom, sprejetim na podlagi člena 4(3) ali člena 9(3) ali (4) te uredbe oziroma člena 4(3) ali člena 7(3) in (4) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999, ki se nanašajo na sklepe Komisije o nenasprotovanju, pozitivne sklepe ali pogojne sklepe.
- 39 V obravnavanem primeru pa iz odgovora na prvo vprašanje izhaja, da se sklep Komisije z dne 25. julija 2012 po 31. decembru 2016 ni več uporabljal in da zadevna shema pomoči po tem datumu ni bila ponovno odobrena.
- 40 Ta okoliščina zadostuje za ugotovitev, da ni mogoče šteti, da sta naslovnika pomoči iz postopkov v glavni stvari ti pomoči zlorabila.
- 41 Dodati je treba, da okoliščina, da bi bila sporna shema pomoči podaljšana po 31. decembru 2016 – tudi če bi bila dokazana – ni odločilna, ker podaljšanje obstoječe sheme pomoči ustvarja novo pomoč, ki se razlikuje od podaljšane sheme (glej v tem smislu sodbo z dne 4. decembra 2013, Komisija/Svet, C-111/10, EU:C:2013:785, točka 58).
- 42 Zato je treba pomoči, kot sta ti iz postopkov v glavni stvari, šteti za novi pomoči, ki sta, ker sta bili dodeljeni v nasprotju s členom 108(3), zadnji stavek, PDEU, „nezakoniti pomoči“ v smislu člena 1(f) Uredbe 2015/1589.

- 43 Da bi se predložitvenemu sodišču zagotovil koristen odgovor, je zato treba drugo vprašanje preoblikovati tako, da se dejansko nanaša na to, ali je treba člen 108(3) PDEU razlagati tako, da mora Komisija od države članice zahtevati izterjavo nezakonite pomoči v smislu člena 1(f) Uredbe 2015/1589.
- 44 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da ima prepoved izvajanja načrtov pomoči, določena v členu 108(3), zadnji stavek, PDEU, neposredni učinek in da se takojšnja uporaba prepovedi izvajanja iz te določbe nanaša na vsako pomoč, ki bi bila izvedena brez priglasitve (glej v tem smislu sodbo z dne 5. marca 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 88 in navedena sodna praksa).
- 45 Sodišče je na podlagi tega ugotovilo, da morajo nacionalna sodišča zagotoviti, da se izpeljejo vse posledice kršitve člena 108(3), zadnji stavek, PDEU v skladu z njihovim nacionalnim pravom, zlasti v zvezi z veljavnostjo izvedbenih aktov in izterjavo finančnih pomoči, dodeljenih v nasprotju s to določbo, tako da je predmet njihove naloge sprejetje ukrepov, primernih za odpravo nezakonitosti izvrševanja pomoči, da prejemniki ne bi še naprej prosto razpolagali s temi pomočmi v obdobju, ki preostane do sprejetja odločbe Komisije (sodba z dne 5. marca 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 89 in navedena sodna praksa).
- 46 Dodati je treba, da so vse določbe prava Unije, ki izpolnjujejo pogoje za neposredno učinkovanje, zavezujoče za vse organe držav članic, in sicer ne samo za nacionalna sodišča, temveč tudi za vse organe uprave, tudi decentralizirane, in jih morajo ti organi uporabiti (glej v tem smislu sodbi z dne 22. junija 1989, *Costanzo*, 103/88, EU:C:1989:256, točka 31, in z dne 5. marca 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 90 in navedena sodna praksa).
- 47 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča imajo namreč upravni organi in nacionalna sodišča, ki v okviru svojih pristojnosti uporabljajo določbe prava Unije, dolžnost zagotoviti polni učinek teh določb (sodba z dne 5. marca 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 91 in navedena sodna praksa).
- 48 Iz tega izhaja, da mora nacionalni organ, če ugotovi, da je bila pomoč dodeljena v nasprotju s členom 108(3), zadnji stavek, PDEU, nezakonito dodeljeno pomoč izterjati na lastno pobudo (glej v tem smislu sodbo z dne 5. marca 2019, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 92).
- 49 Dodati je treba, da v takem primeru zadevni državi članici načeloma nič ne preprečuje, da šteje, da je treba vrniti le tisti del pomoči, ki ne izpolnjuje meril iz Uredbe št. 651/2014.
- 50 Poleg tega je treba opozoriti, da imajo nacionalna sodišča in Komisija v sistemu nadzora državnih pomoči, ustanovljenega s Pogodbo, dopolnjujočo, vendar ločeno vlogo (sodba z dne 2. maja 2019, *A-Fonds*, C-598/17, EU:C:2019:352, točka 45 in navedena sodna praksa)
- 51 Komisija tako ne more naložiti vračila pomoči zgolj zaradi njene nezakonitosti in mora torej opraviti celovito presojo združljivosti te pomoči z notranjim trgovom ne glede na to, ali je bila prepoved izvajanja brez predhodne odobritve spoštovana (glej v tem smislu sodbo z dne 14. februarja 1990, *Francija/Komisija*, C-301/87, EU:C:1990:67, točke od 17 do 23), pri čemer ji člen 13(2) Uredbe št. 2015/1589 vseeno omogoča, da odredi začasno vračilo nezakonite pomoči, dokler ne odloči o njeni združljivosti z notranjim trgovom.

- 52 Iz navedenega izhaja, da je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 108(3) PDEU razlagati tako, da Komisiji od države članice ni treba zahtevati izterjave nezakonite pomoči v smislu člena 1(f) Uredbe 2015/1589.

Tretje vprašanje

- 53 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v zadevah C-102/21 in C-103/21 v bistvu sprašuje, ali sta pomoči iz postopkov v glavni stvari združljivi z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(c) PDEU, saj sta namenjeni „pospeševanju razvoja določenih gospodarskih območij“, ali pa „lahko izkrivlja[ta] konkurenco in prizadene[ta] trgovino med državami članicami“.
- 54 Vendar iz besedila tega vprašanja ni jasno razvidno, ali se predložitveno sodišče s sklicevanjem na vprašanje, ali pomoči iz sporov o glavni stvari „lahko izkrivlja[ta] konkurenco in prizadene[ta] trgovino med državami članicami“, sklicuje na člen 107(1) PDEU, ki določa načelno prepoved državnih pomoči, ali na člen 107(3)(c) PDEU, ki določa, da se za združljive z notranjim trgov lahko štejejo pomoči za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, če te „ne spreminja[jo] trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“.
- 55 V spisu, ki je bil Sodišču predložen v teh zadevah, Sodišču nikakor niso dana potrebna pojasnila o dejanskem stanju, da bi lahko predložitvenemu sodišču dalo koristne napotke o uporabi meril v zvezi z izkrivljanjem konkurence in vplivom na trgovino med državami članicami iz člena 107(1) PDEU v postopkih v glavni stvari, saj edina okoliščina, ki je navedena v predložitveni odločbi v zadevi C-102/21, in sicer, da bo električna energija, ki jo bo proizvedla mikroelektrarna, uporabljena le za osebno oskrbo posameznika, nikakor ne omogoča ugotovitve, ali bi bila ta merila izpolnjena.
- 56 Iz tega izhaja, da je treba tako vprašanje šteti za nedopustno.
- 57 V zvezi s členom 107(3)(c) PDEU je treba opozoriti, da utemeljitev predloga za sprejetje predhodne odločbe ni oblikovanje posvetovalnih mnenj o splošnih ali hipotetičnih vprašanjih, ampak dejanska potreba po učinkoviti rešitvi spora, ki se nanaša na pravo Unije (sodba z dne 3. oktobra 2019, A in drugi, C-70/18, EU:C:2019:823, točka 73 in navedena sodna praksa).
- 58 V skladu z ustaljeno sodno prakso pa nacionalna sodišča niso pristojna za presojanje združljivosti državne pomoči z notranjim trgov (glej v tem smislu sodbo z dne 26. oktobra 2016, DEI in Komisija/Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, točka 96 in navedena sodna praksa).
- 59 Za presojo združljivosti ukrepov pomoči z notranjim trgov je namreč izključno pristojna Komisija, ki deluje pod nadzorom sodišč Unije, nacionalna sodišča pa so pristojna za varovanje pravic posameznikov v primeru kršitve obveznosti predhodne priglasitve državnih pomoči Komisiji, ki je določena v členu 108(3), zadnji stavek, PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 2. maja 2019, A-Fonds, C-598/17, EU:C:2019:352, točka 46 in navedena sodna praksa).
- 60 Iz tega izhaja, da vprašanje, ali sta pomoči iz postopkov v glavni stvari združljivi z notranjim trgov na podlagi člena 107(3)(c) PDEU, ni nujno za rešitev sporov o glavni stvari in da ga je zato treba šteti za nedopustno.

Stroški

- 61 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

- 1. Odobritev sheme pomoči za gradnjo mikro hidroelektrarn, ki izhaja iz Sklepa Komisije C(2012) 5048 final z dne z dne 25. julija 2012 o državni pomoči SA.32113 (2010/N) – Italija: Shema pomoči za varčevanje z energijo, sisteme daljinskega ogrevanja in elektrifikacijo odročnih območij v regiji Zgornje Poadižje/Južna Tirolska, ni več veljala, ko je Autonomie Provinz Bozen (avtonomna pokrajina Bolzano, Italija) osebama KW in SG dodelila pomoči.**
- 2. Člen 108(3) PDEU je treba razlagati tako, da Evropski komisiji od države članice ni treba zahtevati izterjave nezakonite pomoči v smislu člena 1(f) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije.**

Podpisi